Міжнародна кліматична мережа CAN

Позиція CAN: Амбітні енергетичні цілі в рамках Національно визначених кліматичних внесків

червень 2019

Міжнародна кліматична мережа CAN – це найбільша всесвітня мережа громадських організацій, які об'єдналися, щоб спонукати уряди до дій з подолання кліматичної кризи. До мережі входить понад 1300 членів зі 120 країн світу. www.climatenetwork.org

Амбітні енергетичні цілі в НВВ:

100% відновлювана енергетика – висока енергоефективність – припинення видобутку викопного палива

Світ більше не може відкладати реалізацію Паризької кліматичної угоди. Чинні національно визначені внески (НВВ) призведуть до потепління більш ніж на 3°C – що неприпустимо, адже це означатиме смертний вирок для багатьох громад, живих істот та екосистем.[1] У відповідь на надзвичайну кліматичну ситуацію, що сталася в 2019 році та згідно зі Ст. 2 і 4 Паризької угоди, Сторони мають підвищити амбітність цілей, визначених у НВВ, аби світ міг утримати глобальне потепління на рівні до 1.5°C. Понад три чверті викидів парникових газів у 2018 році були спричинені викопними видами палива й забезпечували левову частку загальних енергетичних потреб, тоді як частка сучасних відновлюваних джерел енергії становила лише 11 %. Основним способом підвищити амбітність цілей НВВ є зобов'язання здійснити швидку енергетичну трансформацію, необхідну для скорочення світових викидів до 50 % до 2030 року та досягнення нульового рівня викидів до 2050 року, відповідно до останнього Спеціального звіту МГЕЗК про вплив глобального потепління на 1.5°C.[2] Повна трансформація способів виробництва та споживання енергії, зокрема підвищення енергоефективності та зниження нераціонального попиту багатих країн, є ключовими умовами уникнення екологічної катастрофи.[3] **Швидкий і справедливий енергетичний перехід залежить від наявності сильної політичної волі – для збалансованої зміни вектору економіки кожної країни від викопного палива до відновлюваних джерел енергії.**

---

[1] Climate Action Tracker, "[G]overnments amble towards 3°C of warming," December 2018, https://climateactiontracker.org/publications/warming-projections-global-update-dec-2018/.

[2] IPCC, "Summary for Policymakers," In: *Global Warming of 1.5°C*, 2018, https://www.ipcc.ch/sr15/chapter/summary-for-policy-makers. The summary indicates a 45% cut in CO2 by 2030 below 2010 levels; CO2 levels have risen since 2010, requiring faster cuts.

[3] IPBES, "Summary for Policymakers," In: *Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services*, 2019, https://www.ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-summary-policymakers-pdf.

Посилення НВВ, а також додаткові довгострокові стратегії, має включати конкретні плани щодо:

1. Забезпечення роботи всіх секторів, зокрема електропостачання, транспорту, промисловості й опалення **за рахунок 100% чистих та відновлюваних видів енергії якомога швидше, але не пізніше 2050 року**, а також включення чітких амбітних **зобов'язань, необхідних для досягнення цілі використання 100 % відновлюваних джерел до 2030 року, зокрема в національному законодавстві**. Такі зобов'язання мають різко збільшити застосування відновлюваної енергії в енергетичному міксі, особливо всіх видів сонячної, вітрової та геотермальної енергії, значною мірою перейти на електротранспорт і втілити рішучі заходи для підвищення рівня енергоефективності й енергозбереження.
2. **Негайне припинення дослідження і розробки нових родовищ нафти, газу та вугілля** (наприклад, заборона лізингу, укладання договорів або видачі дозволів на розвідку родовищ викопного палива, буріння розвідувальних свердловин і побудови супутньої інфраструктури); **постановка цілей для суттєвого зниження виробництва й експорту викопного палива до 2030 року та зобов'язання заможних країн першими і швидше зупинити видобуток**.
3. Забезпечення **рівноправного, справедливого та збалансованого переходу** від викопного палива до енергетичного міксу чистої та відновлюваної енергії, а також достатніх інвестицій для підтримки робітників і громад, які зазнають впливу від цього процесу.

Хоча багатші країни відповідальні за очолення цього процесу, для всіх країн – зокрема тих, що вже йдуть попереду в використанні відновлюваних видів енергії та обмеження викопного палива – важливо та вигідно включити власний план енергетичного переходу до своїх НВВ та Довгострокових стратегій. У випадку найменш розвинених країн, посилення інформування щодо наявних планів і цілей покаже необхідність їх подальшої підтримки.

Під час Кліматичної конференції у Бонні (SB50) Сторони обговорять наступний періодичний огляд довгострокових глобальних цілей Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та загальний поступ на шляху їх досягнення. Наступний періодичний перегляд повинен містити інформацію щодо спільних зусиль і можливостей Сторін розробити амбітні плани, законодавство та програми для досягнення цілей переходу на 100% відновлювані джерела енергії, підвищення енергоефективності, скорочення енергетичного попиту й управління процесом припинення добування викопного палива та розробки інфраструктури на національному рівні. Ми також закликаємо Сторони забезпечити відповідність Глобальному Підведенню Підсумків в рамках Паризької угоди.

Забезпечення секторів електропостачання, транспорту, промисловості й опалення на 100% відновлюваними видами енергії

Електропостачання є одним із секторів, що продукує найбільше парникових газів у всьому світі, та водночас у ньому найпростіше провести декарбонізацію, замінивши електростанції, що працюють на викопному паливі на генерацію з відновлюваної енергії. Технології забезпечення роботи економіки відновлюваними та чистими джерелами енергії вже існують; енергія сонця та вітру нині дешевша ніж газ і вугілля на більшості ринків і створює більше робочих місць у розрахунку на кожен долар інвестицій.[4] До того ж, очікується, що вартість технологій відновлюваної енергетики надалі

[4] See, e.g., University of Finland and Energy Watch Group, "Global Energy System based on 100% Renewable Energy," April 2018, http://energywatchgroup.org/wp-content/uploads/EWG_LUT_100RE_All_Sectors_Global_Report_2019.pdf.

буде знижуватись. Дослідження свідчать про те, що наявні відновлювані технології можуть на 100 % забезпечити функціонування економік по всьому світу до 2050 року відповідно до висновків МГЕЗК.[5] Понад це, перехід електропостачання на 100 % чистої й відновлюваної енергії означатиме, що інші сектори, відповідальні за викиди великої кількості вуглецю, як-от транспорт і опалення, зможуть також швидко пройти декарбонізацію шляхом використання електроенергії.[6] А для 1 мільярда людей, яким досі бракує доступу до електроенергії, децентралізовані відновлювані джерела енергії, зокрема сонце, надзвичайно важливі для забезпечення рівного доступу до енергії для всіх.[7]

Отож Кліматична мережа CAN закликає:

● Усі Сторони, особливо розвинені країни та країни з найбільшим рівнем викидів, мають закріпити при оновленні своїх НВВ до 2020 року, **чітко визначені програми та законодавство для досягнення цілі переходу на 100 % відновлювану енергетику якомога швидше, але не пізніше 2050 року**. Це повинно включати як (1) зобов'язання переходу на 100 % відновлювану енергетику якомога швидше, але не пізніше 2050 року, так і (2) зобов'язання на період до 2030 року, яка є сумісною з досягненням мети 100 % використання відновлювальних джерел енергії, що закріплює різке збільшення портфеля поновлюваних джерел енергії в усіх секторах, різке підвищення енергоефективності та заходи зі скорочення попиту на енергію, а також електрифікацію транспортних систем.

● **Розвинуті країні допомагають країнам що розвиваються перескочити етап викопної економіки** та створити на 100 % чисті енергетичні системи шляхом належного фінансування в сфері клімату й/або енергетики, розбудову спроможності та зусиль з передачі технологій, спрямованих на захист біорізноманіття, довкілля, здоров'я та безпеки громад.

● Усі країни стратегічно планувати перехід до міксу чистих і відновлюваних джерел енергії, **надаючи перевагу сонячній енергетиці та уникаючи хибних рішень**, таких як нераціональні технології використання біомаси під час цього переходу.

● Усі країни будувати справедливі та демократичні системи енергопостачання, що уможливлюють участь громади та право на власність і поширення децентралізованої та розподіленої енергії.

<u>Управління процесом скорочення видобування викопного палива</u>

«Розвідка, а врешті-решт і виробництво викопного палива має припинитися, якщо ми хочемо виконати […] Паризьку угоду», *– Франсуа Мартель, Генеральний секретар, Форум розвитку тихоокеанських островів.*

*«**Негайним завданням і моральним обов'язком заможних виробників викопного палива є очолення** процесу припинення розробки викопного палива й управління скороченням наявного виробництва». – Лофотенська декларація 2017 року, підписана понад 500 організаціями з 76 країн, зокрема CAN-I.*

Розширення та інвестування у видобуток викопного палива й розбудова супутньої інфраструктури несумісне з боротьбою зі змінами клімату та довгостроковими цілями Паризької угоди.[8] Як свідчать результати аналізу, наявна галузь викопного палива *вже зараз занадто велика*, а її подальший розвиток

---

[5] See, e.g., *id*.; Joeri Rogelj et al., "Mitigation Pathways Compatible with 1.5°C in the Context of Sustainable Development," In: *Global Warming of 1.5°C*, IPCC, 2018, https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/sites/2/2019/02/SR15_Chapter2_Low_Res.pdf.

[6] Декарбонізація в секторі опалення може бути також досягнута шляхом переходу на відновлювані види енергії. *See* IEA, "Energy Access Outlook 2017: From Poverty to Prosperity," *World Energy Outlook Special Report*, 2017, https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/weo-2017-specialreport-energy-access-outlook.html.

[7] See Rogelj et al., supra n.5, 137; see also IEA, Commentary: Population without access to electricity falls below 1 billion, 20 October 2018, https://www.iea.org/newsroom/news/2018/october/population-without-access-to-electricity-falls-below-1-billion.html.

[8] CAN-I Position, "The need for restrictions on fossil fuel supply," September 2018, http://www.climatenetwork.org/sites/default/files/can_position_fossil_fuel_supply_restriction_september_2018.pdf.

зменшує інвестиції у відновлювані рішення.[9] Значна частина вже розроблених родовищ нафти, газу та вугілля – у полях і шахтах, де вкладаються кошти й будується інфраструктура – має залишитися в землі, щоб утримати баланс вуглецевих викидів в межах температури Землі 1.5°C.[10] Рішення уряду давати ліцензії, укладати угоди або дозволяти видобуток нових запасів викопного палива й будівництва інфраструктури *веде світ до прірви* і може спричинити або кліматичну й екологічну катастрофу, або відтермінований, безладний колапс енергетичних систем на основі викопного палива протягом наступних десятиліть.

Зусилля щодо зменшення попиту на викопне паливо, **паралельно з іншими політичними заходами з обмеження пропозиції викопного палива, попереджають викиди парникових газів і створюють сприятливі умови встановлюватися альтернативам з відновлюваних видів енергії**. Планування припинення видобутку викопного палива є також надзвичайно важливим аспектом планування справедливого переходу для працівників і громад, що зазнають впливу від цього процесу. Посилення НВВ має включати зобов'язання щодо пом'якшення наслідків зміни клімату, для досягнення якого має значного скоротитись глобальне виробництво та експорт викопного палива.

Отож CAN закликає:

● Усі країни включити до своїх оновлених і переглянутих НВВ плани з негайного **припинення видачі ліцензій, укладання договорів і видачі дозволів на розвідку та видобуток викопного палива**, а також будівництва й фінансування нової інфраструктури викопного палива на національному та міжнародному рівні.

● Усі країни взяти на себе зобов'язання щодо **учасницького й інклюзивного процесу на шляху до справедливого переходу**, що включатиме національні, регіональні й місцеві підходи, які залучають усі зацікавлені сторони, на яких позначиться цей перехід, працівників і громади. Країни повинні зазначити, як вони планують і збираються фінансувати справедливий перехід для нинішніх працівників і громад, що задіяні в галузях викопного палива та високо енергоємних галузях виробництва, провівши діалог з профспілками й іншими соціальними суб'єктами (та спираючись на рішення конференцій COP, CMP та CMA відновити роботу форуму з питання про вплив здійснення заходів по реагуванню).

● З огляду на більшу спроможність, викиди вуглецю та відповідальність, **заможні країни-виробники викопного палива першими і швидше припинити видобуток викопного палива**, встановити чіткі цілі для значного скорочення виробництва й експорту викопного палива до 2030 року та допомогти країнам, що розвиваються у процесі їх виходу, в темпі, необхідному для обмеження глобального потепління на рівні до 1.5°C.

● Країни **скасувати субсидування на виробництво викопного палива** у справедливий спосіб і зупинити інше державне фінансування постачання й розвитку інфраструктури викопного палива, зважаючи на зобов'язання країн Великої двадцятки завершити субсидування викопного палива.

---

[9] Наприклад, субсидії країн Великої двадцятки на виробництво викопного палива в чотири рази більші, ніж підтримка відновлюваної енергетики в усьому світі.
Elizabeth Bast et al., *Empty Promises: G20 subsidies to oil, gas, and coal production*, Overseas Development Institute and Oil Change International, 2015, https://www.odi.org/publications/10058-empty-promises-g20-subsidies-oil-gas-and-coal-production.

[10] Greg Muttitt, *The Sky's Limit: Why the Paris Climate Goals Require a Managed Decline of Fossil Fuel Production*, Oil Change International, 2016, http://priceofoil.org/2016/09/22/the-skys-limit-report/.